

آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی در آذرماه سال ۱۳۳۹ هجری شمسی در خانواده‌ای روحانی در شهر مشهد و در محله نوغان دیده به جهان گشود. پدر ایشان حجت‌الاسلام سیدحاجی رئیس‌الساداتی و همچنین مادر وی سیده‌عصمت خداداداحسینی از سلاله سادات حسینی و نسبتش از هر دو طرف به حضرت زیدبن علی‌بن‌الحسین ^(علیه السلام) می‌رسد.آیت‌الله رئیسی در ۵ سالگی پدر خود را از دست داد.

او تحصیلات ابتدایی را در مدرسه جوادی‌ه گذرانده و تحصیل علوم حوزوی را در مدرسه نواب و سپس در مدرسه آیت‌الله موسوی‌نژاد شروع کرد. در سال ۱۳۵۴ جهت ادامه تحصیل به حوزه علمیه قم و مدرسه آیت‌الله بروجردی ^(علیه السلام) رفت و مدتی نیز در مدرسه‌ای که با مدیریت آیت‌الله پسندیده تحت نظر امام خمینی ^(ره) اداره می‌شد، تحصیل نمود.

• **سوابق و فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، انقلابی، مبارزاتی و مسئولیت‌ها**

وی در پی اهانت به امام خمینی ^(ره) در روزنامه اطلاعات در ۱۷ دی‌ماه سال ۱۳۵۶ و آغاز حرکت‌های مردمی، در اجتماعات اعتراضی که مبدأ اغلب آنها مدرسه آیت‌الله بروجردی (مدرسه خان) بود، شرکت داشت و در قالب هسته‌ای از طلاب انقلابی فعالیت می‌نمود.

وی در این دوران، فعالیت‌های مبارزاتی خود را در قالب ارتباط با علمای انقلابی آزادشده از زندان و یا در تبعید، پی گرفت. همچنین در تجمعاتی مثل تحصن علما و روحانیون در دانشگاه تهران، شرکت نمود.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، وی در دوره تربیتی خاصی که شهید آیت‌الله بهشتی ^(ره) جهت کادرسازی برای تأمین نیازهای مدیریتی نظام اسلامی برگزار کرده بود، شرکت کرد و به دنبال شورش‌های مارکسیستی و ایجاد مشکلات متنوع در مسجد سلیمان، به‌همراه گروهی از طلاب در قالب فعالیت‌های فرهنگی به آن منطقه رفت. پس از بازگشت از مسجد سلیمان، مجموعه سیاسی– عقیدتی‌ی پادگان آموزشی صفر– دو در شاهرود را تأسیس و برای مدت کوتاهی آن را اداره کرد.

ورود آیت‌الله رئیسی به عرصه مدیریت از سال ۱۳۵۹ و با حضور در جایگاه دادیاری شهرستان کرج آغاز شد و پس از مدتی با حکم شهید قدوسی، به سمت دادستانی کرج منصوب شد. موفقیت او در ساماندهی وضعیت پیچیده این شهر موجب شد، پس از دو سال در تابستان ۱۳۶۱ همزمان با دادستانی شهر کرج، مسئولیت دادستانی شهر همدان را نیز عهده‌دار شود. حضور همزمان او در این دو مسئولیت، برای مدتی ادامه یافت تا آنکه به‌عنوان دادستان استان معرفی شد و از سال ۱۳۶۱ تا ۱۳۶۳، در این سمت خدمت نمود.

آیت‌الله رئیسی در سال ۱۳۶۲ در سن ۲۳ سالگی با خانم دکتر جمیله‌سادات علم‌الهدی دختر ارشد آیت‌الله سیداحمد علم–الهدی ازدواج کرد. خانم دکتر علم‌الهدی دانشیار رشته فلسفه علوم تربیت دانشگاه شهید بهشتی تهران، رئیس سابق پژوهشگاه علوم انسانی است. آیت‌الله رئیسی و خانم دکتر علم‌الهدی دارای دو فرزند دختر هستند. آیت‌الله رئیسی که اهتمام ویژه‌ای به تحصیل خود و اعضای خانواده‌اش داشت، دختر اول ایشان متأهل و دارای دو مدرک کارشناسی ارشد است. یکی در رشته علوم اجتماعی از دانشگاه الزهرا ^(علیها السلام) و دیگری در رشته علوم قرآن و حدیث از دانشگاه علوم حدیث شهری و دختر دوم وی نیز، متأهل و دانشجوی کارشناسی رشته فیزیک دانشگاه صنعتی شریف است.

آیت‌الله رئیسی در سال ۱۳۶۴ به‌عنوان جانشین دادستان انقلاب تهران منصوب شد و به این ترتیب، دوره مدیریت قضایی ایشان در تهران آغاز شد. به دنبال موفقیت وی در حل پرونده‌های قضایی پیچیده، حضرت امام خمینی ^(ره)، طی احکام ویژه و مستقیم، ایشان و حجت‌الاسلام نیری را برای رسیدگی به مشکلات اجتماعی در برخی استان‌ها از جمله لرستان، کرمانشاه و سمنان مأمور کرد.

بعد از رحلت امام ^(ره) آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی، با حکم رئیس قوه قضائیه وقت به سمت دادستان تهران

منصوب شد و از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۳ به‌مدت پنج‌سال این مسئولیت را برعهده داشت. ایشان از سال ۱۳۷۳ به ریاست سازمان بازرسی کل کشور منصوب شد که تا سال ۱۳۸۳ ادامه یافت. دوره مدیریت آیت‌الله رئیسی بر سازمان بازرسی کل کشور نقطه عطفی در زندگی ایشان بود.

وی که یک مدیریت کلان ملی را به‌مدت ده سال تجربه می‌کرد، با اتکا به تجربیات اندوخته خود، نظارت بر دستگاه‌های اداری را متحول و نظام‌مند کرد. سازمان بازرسی کل کشور در زمان تصدی ایشان با توسعه متوازن ساختاری مواجه شد و به‌عنوان یکی از ارکان نظارتی نظام جمهوری اسلامی تثبیت شد. این دوران که با روی کارآمدن دولت اصلاحات همزمان بود، بسیاری از گره‌های نظام اداری و اقتصادی شناسایی و راهکار برون‌رفت از زمینه فساد در آن تدوین شد. بعضی پرونده‌های جنجالی مفاسد اقتصادی محصول فعالیت شبانه‌روزی آیت‌الله رئیسی و همکارانش در این سازمان و درآن دوره بود.

آیت‌الله رئیسی از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۳۹۳، به‌مدت ده سال معاون اول قوه قضائیه بود. ایشان که در رئیس قوه رادر این سمت تجربه می‌کرد، به‌عنوان یکی از مسئولان ارشد قضایی کشور مسئولیت ساماندهی و اداره تشکیلاتی این مجموعه را بر عهده داشت و از سال ۱۳۹۳ تا اسفند ۱۳۹۴ نیز به‌عنوان دادستان کل کشور خدمت نمود.

آیت‌الله رئیسی از سال ۱۳۹۱ تا سال ۱۴۰۰ با حکم مقام معظم رهبری، دادستان ویژه روحانیت نیز بود. در سال ۱۳۷۶، ایشان به پیشنهاد برخی اعضای مؤثر جامعه روحانیت مبارز از جمله آیت‌الله مهدوی کنی و تصویب شورای مرکزی جامعه روحانیت، به عضویت در آن شورا درآمد.

در اسفند ۱۳۹۴، آیت‌الله رئیسی با حکم امام خامنه‌ای

مروری کوتاه به زندگی‌نامه خدمت‌گزار خستگی‌ناپذیر شهید آیت‌الله رئیسی

• **سوابق آیت‌الله رئیسی در مجلس خبرگان رهبری**
آیت‌الله رئیسی در سال ۱۳۸۵، از طرف جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و جامعه روحانیت مبارز و به توصیه نخبگان استان خراسان جنوبی برای عضویت در چهارمین دوره مجلس خبرگان رهبری نامزد شد که با کسب اکثریت آرای مردم انتخاب شد. دو سال پس از حضور در این مجلس، خبرگان ملت ایشان را به‌عنوان عضو هیأت‌رئیسه برگزید و عضویت ایشان در این جایگاه، تا اتمام دور چهارم، با رأی نمایندگان محترم مجلس خبرگان تمدید شد.

آیت‌الله رئیسی در دوره پنجم مجلس خبرگان رهبری، در اسفند ۱۳۹۴ نیز با کسب اکثریت قاطع آرا، برای دومین‌بار به‌عنوان نماینده مردم شریف خراسان جنوبی برگزیده شد و در اسفند ۱۳۹۷، در جریان برگزاری ششمین اجلاسیه دوره پنجم مجلس خبرگان رهبری، به‌عنوان نایب‌رئیس اول مجلس خبرگان رهبری انتخاب شد و تا پایان عمرش این سمت را عهده‌دار بود.

وی در انتخابات ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری در اسفند ۱۴۰۲، با کسب ۸۲.۵۷ درصد آرای مردم برای سومین بار به مجلس خبرگان راه یافت.

• **اهم سوابق مدیریتی و سیاسی**

۵ سیزدهمین رئیس جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۴۰۰ تا۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳ که به درجه رفیع شهادت نائل آمد؛ ۵ ریاست قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران؛ ۵ نایب‌رئیس اول مجلس خبرگان رهبری؛

۵ تولیت آستان قدس رضوی؛ ۵ عضویت در مجمع تشخیص مصلحت نظام به‌عنوان عضو حقیقی و حقوقی؛ ۵ معاون اول قوه قضائیه؛ ۵ دادستان کل کشور؛ ۵ ریاست سازمان بازرسی کل کشور؛ ۵ دادستان تهران؛

۵ دادستان انقلاب اسلامی کرج و استان همدان؛ ۵ عضویت در دوره‌های چهارم و پنجم مجلس خبرگان رهبری از حوزه انتخابیه خراسان جنوبی؛

۵ اولین دبیر ستاد احیای امر به معروف و نهی از منکر کشور؛ ۵ مؤسس حوزه علمیه فاطمة‌الزهرا ^(علیها السلام) (ویژه خواهران) در تهران (کوی نصر)؛

۵ مؤسس مرکز تخصصی شیعه‌شناسی امام هادی ^(علیه السلام) زیرنظر حوزه علمیه قم؛

۵ مأموریت قضایی امام خمینی ^(ره) به آیت‌الله رئیسی به‌همراه حجت‌الاسلام نیری جهت رسیدگی به گزارشات ویژه؛

۵ عضویت در هیأت امنای ستاد اجرایی فرمان امام ^(ره) به‌مدت ده سال از سوی مقام معظم رهبری.

• **اهم مسئولیت‌ها به اعتبار جایگاه حقوقی**

۵ عضو شورای عالی فضای مجازی؛ ۵ عضو شورای عالی پول و اعتبار؛ ۵ عضو شورای عالی استاندارد؛ ۵ عضو شورای عالی نفت؛ ۵ عضو شورای توسعه شرق و غرب کشور؛ ۵ عضو شورای عالی پول و اعتبار؛ ۵ عضو ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی؛ ۵ عضو ستاد مبارزه با مواد مخدر.

• **سخنرانی در اجلاس‌های بین‌المللی**

۵ اجلاس مبارزه با فساد اداری در قاره آفریقا؛

۵ اجلاس مبارزه با جرائم سازمان‌یافته در آرژانتین؛ ۵ اجلاس سلامت اداری در سوچی روسیه؛ ۵ اجلاس حقوق بشر در پاکستان؛ ۵ اجلاس نقش عاشورا در تحولات اجتماعی – استانبول ترکیه؛ ۵ اجلاس دلالت‌های قانون اساسی در حفظ حقوق بشر – نیجریه؛ ۵ اجلاس همکاری‌های بین‌المللی در مبارزه با فساد – چین؛

۵ اجلاس حقوق بشر سازمان ملل – ژنو؛

۵ اجلاس مبارزه با فساد اداری در فیلیپین و انتصاب به‌عنوان قائم‌مقام بازرسان کل آسیا؛

۵ و ده‌ها نشست تخصصی دیگر با حضور مقامات کشورهای خارجی.

• **سوابق علمی، آثار و تألیفات**

آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی در حوزه علمیه قم، اصول فقه را نزد آیت‌الله مروی، لمعتین را نزد آیت‌الله فاضل هردزی، رسائل را نزد آیت‌الله موسوی تهرانی، مکاسب محرمه را نزد آیت‌الله دوزدوزانی، کتاب‌البیع مکاسب را نزد آیت‌الله خزعلی، خیارات مکاسب را نزد آیت‌الله ستوده و آیت‌الله طاهری خرم‌آبادی و کفایه را نزد آیت‌الله سیدعلی محقق داماد، تفسیر قرآن کریم را نزد آیت‌الله مشکینی و آیت‌الله خزعلی، شرح منظومه و فلسفه را نزد آیت‌الله احمد بهشتی و دوره شاخت را نزد آیت‌الله مطهری و نهج‌البالغه را نزد آیت‌الله نوری همدانی آموخت.

آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی، خارج اصول را نزد آیت‌الله سید محمدحسین مرعشی شوشتری و آیت‌الله هاشمی شاهرودی و خارج فقه را نزد آیت‌الله آقامجتبی تهرانی و حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی تلمذ نمود. او پیش از پایان دوره سطح توانست، به دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی راه یافته و پس از دفاع از پایان‌نامه خویش در سال ۱۳۸۰ با قبولی در کنکور دکتری ارشد مدرسه عالی شهید مطهری در رشته فقه و حقوق خصوصی ادامه تحصیل دهد.

وی با تکمیل تحقیقات خود در رشته فقه و حقوق، موفق به اخذ مدرک عالی‌ترین سطح حوزه (سطح چهار) شد و در نهایت رساله دکتری خود را با عنوان «تعارض اصل و ظاهر در فقه و حقوق» دفاع کرد و با اخذ نمره ممتاز به درجه دکتری فقه و حقوق در مدرسه عالی شهید مطهری نائل شد.

وی علاوه بر مسئولیت‌های کلان کشوری، بنا به توصیه مکرر آیت‌الله مهدوی کنی و آیت‌الله حاج آقامجتبی تهرانی، مبنی بر حفظ ارتباط درسی خود با طلاب، از سال ۸۰ تا زمان شهادت (اردیبهشت ۱۳۹۳) به‌عنوان مدرس در مدارس علمیه تهران از جمله مدرسه مجتد، مدرسه امیرالمؤمنین ^(علیه السلام)، مدرسه امام حسین ^(علیه السلام) و مدرسه مروی به تدریس سطوح عالی حوزه همچون رسائل و مکاسب، کفایتین و قواعد فقهیه مشغول بود و بعد از عزیمت به مشهد مقدس از ابتدای سال ۱۳۹۵ در مدرسه عالی نواب، به تدریس در موضوع «فقه وقف» پرداخت.

آیت‌الله رئیسی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه امام صادق ^(علیه السلام) و مدرسه عالی شهید مطهری و دانشگاه آزاد اسلامی، به تدریس دروس تخصصی فقه قضا، فقه اقتصاد، اصول فقه و قانون مدنی پرداخته است.

• **سطح و سوابق علمی**

۵ سطح چهار فقه و اصول از حوزه علمیه قم؛ ۵ دکتری فقه و مبانی حقوق با گرایش حقوق خصوصی از مدرسه عالی شهید مطهری ^(علیه السلام)؛ ۵ تدریس متون فقهی سطح عالی و قواعد فقه قضاء و فقه اقتصاد در حوزه‌های علمیه تهران و دانشگاه‌ها.

• **آثار**

۵ کتاب تقریرات درس قواعد فقه (بخش قضایی) توسط بنیاد پژوهش‌های آستان قدس ضوی؛ ۵ کتاب تقریرات درس قواعد فقه (بخش اقتصادی) توسط بنیاد پژوهشهای آستان قدس رضوی؛ ۵ کتاب تقریرات درس قواعد فقه (بخش عبادی) توسط بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی؛ ۵ ارث بالاراث در فقه و حقوق توسط انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی؛

۵ تعارض اصل و ظاهر در فقه و حقوق توسط انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی؛

۵ فقه وقف توسط بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی.

۵ سیر تحول در نظارت و بازرسی.

• **سخنرانی علمی ارائه‌شده**

۵ تعدد اسباب مسئولیت؛

۵ بیع فاسد و اقسام آن؛

۵ مفهوم رهن؛

۵ مدیریت کارآمد؛

۵ نظارت اثربخش؛

۵ تأثیر متقابل تصمیمات قضایی و اقتصادی؛

۵ جایگاه نظارت و بازرسی در اسلام؛

۵ عدالت و تأثیر آن بر سبک زندگی؛

۵ و ده‌ها سخنرانی علمی در حوزه‌های اقتصادی، مدیریتی، اجتماعی و حقوقی در دانشگاه‌ها و مراکز علمی و سمینارهای تخصصی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های کشور.

• **مسئولیت‌ها**

۵ رئیس جمهوری اسلامی ایران؛

۵ عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام جمهوری اسلامی ایران؛

۵ نایب‌رئیس مجلس خبرگان رهبری جمهوری اسلامی ایران؛

۵ رئیس شورای عالی امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران؛

۵ رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.